Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 139. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 27-го ЛИПНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 27, 1982 No. 139. VOL. LXXXIX.

ТИСЯЧІ ОСІБ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ФЕСТИВАЛІ

Учасники танцювальної школи на „Верховині" — дівчата і хлопці — під час виступів на фестивалі.

(фота: ред. Р.Сохан-Гадзевич)

Ґлен Спей, Н.Й. — Виїмково гарячий кінець тижня 17-18-го липня ц.р. зібрав біля 25,000 гостей на щорічному Фестивалі Молоді, що його влаштовують тут на оселі „Верховина" Українського Братського Союзу.

Найбільше число учасників зібралося в суботу, 17-го липня, у день виповнений цікавою програмою і великою вечірньою забавою. Серед учасників переважала молодь з усіх усюди Америки, яка таборувала в шатрах, автах та інших приміщеннях та брала участь у всіх імпрезах фестивалю.

Фестиваль розпочався вже в п'ятницю вечором концертом танцювальної групи „Верховина", під проводом хореографа і керівника школи танцю в Ню Йорку, Роми Прийми-Богачевської, хорового ансамблю „Промінь" під проводом Богданни Волянської і виступами співака-гітариста Богдана Андрусишина та оркестри „Іскра" з популярними українськими піснями. Того вечора офіційно відкрив фестиваль адвокат Володимир Стек, що є першим заступником президента Українського Братського Союзу.

В суботу, в другому концерті, були серед глядачів конґресмен Бенджамин Ґілмен і стейтовий законодавець Рей Кайзер з Ню Йорку, яких привітав і представив публіці голова УБС Іван Олексин. Р. Кайсер відчитав також проклямацію, якою проголосив 17-го і 18-го липня днями Фестивалю Української Молоді. Головною точкою програми суботнішнього концерту був виступ групи „Калина" з Торонто, яка прибула враз із своєю оркестрою в числі сотні учасників. Провідником танцювальної групи „Калина", яка роз'їждає широко по Канаді, Америці та інших краях, є Сем Джуґан, а дириґентом оркестри Зеновій Лаврицин. Поміж численними танцювальними виступами „Калини" забавляли публіку знову Б. Андрусишин, популярна оркестра „Буря" з Торонто і хоровий ансамбль „Калини".

На обидвох вечорах численно зібрана молодь забавлялася довго і танцювала при звуках оркестри „Іскра", „Буря" і „Трембіта".

Рівночасно із широкою мистецькою програмою фестивалю, публіка мала можливість оглядати народні мистецькі вироби розміщені у численних станках, як теж заспокоїти голод українськими стравами.

Не бракувало також спортової акції. Багато ентузіязму та зацікавлення викликав турнір „софтбол", в якому взяло участь шість дружин. Переможну чашу повезла додому дружина „Лиса Микити" з Ню Йорку під проводом Миколи Свириденка, друге місце здобула дружина „Сиркл Інн" з Ірвінґтону, Н.Дж., а третє дружина „Чорноморців" з Мейплвуду, Н.Дж. Турнір спонзорував бар „Лис Микита" з Ню Йорку, що знаходиться у приміщеннях Народного Дому.

Цілий цей успішний фестиваль провадив і заповідав голова хору „Думка" Ігор Раковський.

Фестиваль відвідали представники Українського Народного Союзу під проводом голового предсідника д-ра Івана Флиса.

С.Петров закінчив голодівку

Москва. — Совєтський фотограф Сергєй Петров, який звернув на себе увагу цілого вільного світу 51-денною голодівкою повідомив, що він добровільно закінчує її. Він провадив голодівку, щоб добитись права виїзду із СССР до ЗСА, де живе постійно його дружина.

С.Петров закінчив несподівано свою голодівку після того, як на пресовій конференції для закордонних кореспондентів заявив, що буде далі голодувати аж до евентуальної смерти на знак протесту проти того, що йому не дають можливости виїзду до його дружини. Вірджнія Джонсон, студентка права, американська дружина Петрова, перебувала тепер чотири дні в Москві та була присутня в часі пресової конференції. Вона повернулася до ЗСА 24 години перед тим, як Петров закінчив голодувати. Рівночасно з ним закінчила голодувати також мати Петрова, яка солідаризувалася зі своїм сином та голодувала останній тиждень.

Як відомо, Петров втратив в часі голодування 50 фунтів і хоча, як каже його жінка, він ментально та фізично добре себе почуває, рішив, що дальше продовження голодівки є надто важким для нього і його найближчих. Тепер залишився ще тільки один голодуючий в СССР — Юрій В. Баловлєнков, який почав свою голодівку 18 днів тому назад з таких самих причин як Петров.

Усі такі голодівки з причини відмови права виїзду совєтських горожан одруженим з американцями почалися останнього року, коли світової слави фізик і борець за людські права д-р Андрей Сахаров та його дружина перевели успішну голодівку для здобуття дозволу виїзду до ЗСА для своєї невістки.

Зустріч ОДУМ відбудеться в Чикаґо

(Око). — Організація української молоді ОДУМ має дві оселі. Одна в стейті Ню Йорк, недалеко від Союзівки, „Верховини" та оселі СУМ, а друга в Канаді недалеко від міста Лондону, Онт. Кожного року одумівські зустрічі відбувалися на одній з тих осель.

Цього року молодь вирішила для різноманітности відбути зустріч свого членства з українським громадянством в Чикаґо. Зустріч ОДУМ присвячена 350-ій річниці з дня народження гетьмана України Івана Мазепи. Відбудеться вона на початку вересня під час вікенду Дня Праці.

Для вигоди молоді, що приїде автами з різних міст, всі імпрези заплянсвано недалеко від шосе Кеннеді. В п'ятницю вечором, 3-го вересня, відбудеться вечірка в залі української православної парафії святої Софії, при 6655 Гіґґенс вулиці, захід. Всі приїжджі зупиняться в готелі Меріот коло летовища, в якім в суботу увечері відбудеться бенкет і забава. На забаві гратиме оркестра „Соловей" з Канади. Доповідачами на бенкеті будуть молоді одумівці: Андрій Шевченко та Тарас Коновал.

В суботу, починаючи з години 10-ої ранку, в Оріол парку розпічнуться міжфілійні спортові змагання з різних ділянок спорту. Для молоді, що не братиме участи в змаганнях та старших запляновано прогулянка по Чикаґо. В неділю відбудеться Богослуження в церкві св. Софії, яка є недалеко від готелю. Опісля буде обід, збірка молоді та привіт голови ЦК ОДУМ Олексія Пошиваника.

В 3-ій годині в школі Шопена відбудеться концерт мистецьких одиниць ОДУМ, в якому візьмуть ансамблі бандуристів, танцювальні та співочі групи з Дітройту, Міннеаполісу, Чикаґо, Елкгард-Гошену, Сейнт Катаринсу, Торонто, Лондону та інших міст ЗСА і Канади.

Українці Тексасу беруть участь у Фестивалі

Сан Антоніо, Тек. (Б. Ярош). — Вже 11-ий рік в Сан Антоніо, Тексас, відбуваються многолюдні фестивалі з участю приблизно 230 тисяч людей.

Цього року Фестиваль етнічних груп, які замешкують стейт Тексас, відбудеться від 5-го до 8-го серпня 1982 року. В Фестивалі бере активну участь і Українсько-Американський Культурний Клюб з Гюстону, з яким співпрацюють українці з Сан Антоніо, Даллас і Форт Ворт.

Різні групи підкреслюють своє національне походження, свою традицію, культуру та мистецтво. Цей Фестиваль дає нагоду всім етнічним групам, які віддавна поселились у цьому стейті, показати мешканцям Тексасу, з яких корінів вони походять.

У минулих роках на запрошення комітету Фестивалю брали участь в ньому лише українські танцювальні групи з Гюстону й українці з Сан Антоніо, Далласу й Форт Ворт беруть активну участь в цьому Фестивалі. Організаторами його є члени УАККлюбу—Любомир Попоський, Богдан Ярош і Стефан Ушак, а з Далласу, Тексас, такі особи—Олександер Безней і Стефан Танесенчук; зі Сан Антоніо—Константин Клюфас.

Українську професійну танцювальну групу з Гюстону очолює Марійка Мачко, а музичним ансамблем керують Любомир Поповський і Євген Кухта. В Далласі танцювальну групу очолює Олександер Безней, музичний супровід—Християн Ґеремеш й Іван Романко.

Кулінарними українськими стравами займаються чоловіки і жінки УАККлюбу з Гюстону. Буде виставка і писання українських писанок, якими займеться Даті Вілліямс. Участь українців у Фестивалі важлива ще й тому, що й досьогодні серед американців є ще брак зрозуміння та свідомости, що українці—це не росіяни.

Слід підкреслити, що цією освідомлюючою працею займається українське молоде покоління, яке прибуває до стейту Техсас.

Лідія Пастушок призначена на визначний пост

Серед великої кількости дописів про успіхи наших молодих професіоналістів, все частіше і частіше зустрічаються імена і прізвища молодих українок і українців, які вибиваються на чільні становища не у „традиційних" фахах—лікарів, інженерів, правників, чи вчителів, а в досі мало поширених серед нас ділянках: бизнесу, компюторів, промислових плянувань і менаджерування, та подібних екзекутивних посад по великих фірмах американської індустрії, підприємств, виробництв, і установ різної обслуги.

Лідія М.Пастушок-Монаган

У такій ділянці власне визначилася магістер Лідія М. Пастушок, донька заслуженого союзовця і головного радного УНС з останньої Конвенції, Василя Дж. Пастушка з Свартмору, Па., коли її призначили на престижеве місце старшого аналіста передбачень в установі Електричної системи Нової Англії у Вотертавн, Мас.

Вона перейшла на це становище з посади старшого економічного і енвіроментального аналіста з Постійної ради Енерґетичної установи Массачусетс якраз один рік тому. Але не минуло кілька місяців, як вона дістала нове призначення—менаджер для передбачування електрічної напруги в Електрічній системі Нової Англії.

Лідія М.Пастушок ґрадуювала як перша учениця з середньої школи у родинному місті Свартмор, Па., і з відзначенням кум лядве з Кларк університету в році 1975 з політичних наук. Вона з відзначенням закінчила маґістерку в Гарвардському університеті, студіюючи тут економічні науки, міське і реґіональне плянування.

Лідія М.Пастушок і її чоловік Браєн Дж. Монаген, який теж має закінчені студії з Кларк університету, є членами УНСоюзового Відділу ч. 231.

У місцевому часописі „Вартертовн Сан", з четверга, 17-го червня ц.р., Лідії Пастушок -Монаген присвячено окрему статтю з форографією, де з признанням написано про блискуче просування по професійній драбині вгору цієї здібної молодої професіоналістки. У статті вираховано всі її нові обов'язки, які займають цілий уступ написаного, як і подано імпозантний список тих праць, що вона досі виконувала, і постів, що їх вона займає і займала, є багато.

Сенат пропонує підвищення податків

Вашінгтон. — В четвер, 22-го липня, на вечірньому засіданні Сенат ЗСА голосами 50 до 47 ухвалив пропонований президентом Реґеном новий податок-притримуання з прибутків на шерах, цінних паперах, з капіталу, заощаджень тощо, у висоті 10 відсотків. Ці десять відсотків мають притримувати в себе банки та ощадні каси, не видаючи їх клієнтам, щоб улегшити податковим установам стягнути цей податок.

Цю процедуру, як коштовну і таку, що забирає час, дуже оспорюють банки та щадничі каси, як і взагалі фінансовий центр на Воллстріті.

Ухвалено при тому в Сенаті також додатковий податок на цигарки і телефонні обслуги. Податок на пачку цигарок зросте в 1983 році з 8-ми центів на 16 центів, а податок на телефонічні обслуги зросте з теперішнього одного відсотка до двох відсотків в 1983 році, тоді до трьох відсотків у 1984-1985 роках і знову знизиться в році 1986 до двох відсотків.

Ці заходи збільшать прихід грошей для федеральної скарбниці вже в новому фіскальному році, що розпічнеться 1-го жовтня ц.р., на 21 більйон долярів, і дасть додаткового приходу у висоті 78 більйонів долярів у фіскальному році 1984 і 1985. Адміністрація Реґена добивається цього нового приходу для того, щоб зменшити дефіцит у бюджеті, що наступного року перевищить 100 більйонів долярів. Ухвалений законопроєкт у Сенаті має і інші провізії.

Тепер цей законопроєкт перейде на голосування до Палати Репрезентантів, де вислід голосування тяжче передбачити, бо Палата, в противагу Сенатові, не є контрольована республіканцями, і тому не всі бажання республіканського Президента мають запевнену перемогу. Крім того діють сильні „лаббі" різних груп спеціяльних інтересів, а фінансових груп зокрема.

В Америці

„ВОНИ МУСІТИМУТЬ ЗАСТРЕЛИТИ МЕНЕ перше, ніж я віддам свою пістолю", — сказав кореспондентові широковідомий актор-ковбой Рой Роджерс по телефону, коли той звернувся із запитом до цього патріота американського Дикого заходу, чи він справді приєднався до боротьби проти заборони особистої зброї, що її веде в ЗСА Крайова рушнична Асоціяція та інші групи населення, які уважають заборону ношення зброї громадянами Америки протиконституційною. Контроля вогнепальної особистої зброї не подобається багатьом корінним американцям, але в Каліфорнії тепер якраз пожвавилася боротьба поміж прихильниками і противниками нового законопроєкту про зброю, про що буде переведено референдум вже цієї осени під час голосування на виборах у листопаді спеціяльним для цього бальотом.

НАГОРОДУ ДЖЕФФЕРСОНА, ЯКУ ЗАСНОВАНО в 1973 році для відзначення найвизначніших американців за „особливу допомогу їхнім співгромадянам-американцям" (нагороду заініціювала колишня Перша Лейді Джеклін Кеннеді-Онассіс і Роберт Тефт мол.), уділив у Вашінгтоні Американський інститут для публічної служби десятьом лавреатам у середу, 21-го липня. Поміж нагородженими громадянами є славнозвісний актор-комік Баб Говп, який дістав золото-срібну медалю та 5,000 долярів, і сенатор Говард Г. Бейкер, мол., з Теннесі, та інші визначні заслужені американці, хоч їхні імена менше відомі: серед них конґресмен Клод Пеппер, посадник Сан Антоніо, Тексас, Генрі Ґіснерос та інші.

ВСІ БАЖАННЯ ПРЕЗИДЕНТА РЕҐЕНА ЩОДО зміцнення оборонної спроможности країни були узгляднені законодавцями, коли Сенат і Палата Репрезентантів ухвалили майже всі провізії в новому оборонному бюджеті країни, що становить 177,1 більйона долярів. Але ця настанова Конґресу не поширилася на ухвалення фондів для виробу нервового газу. Хоч законодавці знають, що СССР має і навіть вживає (в Афганістані, наприклад), цей газ, то тут через етичні й моральні причини конґресмени голосували проти фондів на виріб цього газу в ЗСА. У поборюванні цього фінансування виробництва нервового газу та інших засобів хемічної війни найбільшу ролю зіграла конґресменка Милисент Фенвик, яка гостро натаврувала намагання відібрати „фонди з дитячих сніданків". щоб дати їх на виріб нервового газу, що начебто вживатиметься проти мирного населення. Тут йшлося про незначний відносно видаток, бо всього 54 мільйони долярів, але Палата Репрезентантів провалила цей внесок голосами 251 до 159.

З ДОПОМОГОЮ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ КАМЕР ЗНОВУ докладно розглянуто нутро попсованого нуклеарного (другого) реактора на Тримилевому острові, біля Міддлтавну в Пенсильванії, і виявлено в четвер, 22-го липня, що центр осереддя реактора цілком знищений. З оглядання на відеоекрані не можна було проте зробити висновку, що нуклеарне паливо розтопилося від спеки, відколи 29-го березня 1979 року цей реактор попсувався і вийшов з дії, перелякавши атомовою радіяцією всю країну. Найновіші дослідження заспокоїли всіх зацікавлених, бо цей огляд не виявив ніяких несподіванок.

ГРУПА СПОЖИВАЧІВ, ЯКУ ЗОРГАНІЗУВАВ ЩЕ Ралф Нейдер, просить Уряд вдруге заборонити лік проти артриту, який недавно став тут дуже популярний. Цей лік, беноксапрофен, — як місяць тому подали британські лікарі, — спричинила смерть 12-ох осіб у Англії. Тепер згадана група переглянула ці дані і виявила, що померлих було значно більше — 45 осіб, протягом останніх 20-ох місяців у Великобританії. Смертні випадки є занотовані й у ЗСА. Тому група споживачів на чолі з д-ром Сидні М.Волфом, директором групи, просить вдруге Ричарда С.Швайкера, секретаря Департаменту здоров'я і обслуговування людей у Федеральному Уряді, заборонити лік „беноксапрофен" проти артритного болю цілком. Беноксапрофен, під комерційною назвою „орафлекс", виробляє тільки фармацевтична компанія Ліллі з Індіянополісу.

БАТЬКИ МАЛЕНЬКИХ ДІТЕЙ, ЯКІ ЧАСТО-ГУСТО користуються послугами тимчасових няньок, повинні краще приглядатися, хто ці няньки є, бо ось на Флориді оскаржено в навмисному вбивстві двох підопічних їй дітей таку 19-річну няньку. Протягом двох з половиною років померли з „невідомих причин" п'ятеро різних дітей, що ця оскаржена доглядала. Тим часом Крістіну Фаллінґ оскаржено тільки за двох дітей: за двомісячне немовля, що вмерло від удушення 3-го липня ц.р., і за дворічного хлопчика, що теж задушився на смерть в лютому 1980 року.

КАЖУТЬ, ЩО Я. АРАФАТ ЙДЕ НА УСТУПКИ

Бейрут, Ливан.—В намаганні встановити безпосередні зв'язки із З'єднаними Стейтами Америки, Ясір Арафат, лідер Палестинської Визвольної Організації, значно злагіднив своє відношення до справи визнання за Ізраїлем права на самостійне існування. У розмові з американським конґресменом Полом МекКлоскі, республіканцем з Каліфорнії, Арафат заявив, що він респектуватиме усі резолюції Об'єднаних націй, які відносяться до палестинської проблеми і справ на Близькому Сході. На запитання, чи це визнання включає також резолюцію ОН ч. 242 про визнання самостійного Ізраїля і його права на існування як окремої держави на Близькому Сході, Арафат відповів позитивно.

Згаданий конґресмен у пізнішій розмові з кореспондентами відмітив, що тепер Адміністрація президента Роналда Реґена повинна піти на зустріч ПВО, тімбільше, що існує писана заява Я.Арафата у тій справі. Раніше, однак, Уряд ЗСА обіцяв Ізраїлеві, що його речники ніколи не розпочнуть без посередніх переговорів з ПВО без попередніх передумов і узгіднення з ізраїльським урядом.

Не зважаючи на заяву Арафата і підписаний ним документ, Єрусалим дуже скептично ставиться до цієї акції, називаючи її „тактичною пропаґандою" для проволоки, щоб переформувати військові частини ПВО в Бейруті і добитися міжнародного визнання тієї організації, яка на думку ізраїльтян, займалася і займатиметься в майбутньому виключно терористичними акціями проти Ізраїля.

У Вашінґтоні Уряд ЗСА покищо зайняв вичікуюче становище і, як виглядає з дотеперішних потягнень, не спешиться із започаткуванням якоїсь ініціятиви для переговорів представників ЗСА з ПВО. Деякі речники Уряду ЗСА заявляють, що у заяві Арафата немає нічого нового, бо він і раніше займав невиразне становище, якщо цього вимагала його тактика.

Вміжчасі ізраїльські військові частини в Бейруті тримають в напруженні партизанів Арафата, не даючи їм змоги укріпити свої позиції. Прем'єр-міністер Менахем Беґін перестеріг також Сирію, що вона мусить числитися з поганими консеквенціями, якщо її війська заатакують ізраїльські частини, чи хоча обстрілюватимуть з ракет їхні позиції. Так само міністерство закордонних справ ізраїльського уряду опублікувало офіційний документ у якому говориться, що розмова і заява конґресмена МекКлоскі з Арафатом може більше пошкодити, як допомогти при розв'язці цієї справи.

У світі

ЧЛЕНИ „СОЛІДАРНОСТИ" ВЛАШТУВАЛИ у Варшаві демонстрацію у найближчому сусідстві площі Перемоги, де саме відзначувано 38-му річницю комуністичного уряду в Польщі. Біля 300 учасників „Солідарности" співаючи пісні і молитви поклали на площі великий хрест із живих квітів в пам'ять померщого кардинала Стефана Вишинського. Поліція негайно усунула хрест, щоб зробити місце на військову параду, що мала відбутися на площі.

ДЕЯКІ КОРЕСПОНДЕНТИ, між ними також кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Кристофер С. Рен інформують, що речники Китайської Народної Республіки знову намагаються започаткувати діялог з керівниками Тайвану про об'єднання острова з китайським материком. У листі до призидента Тайвану Чіянґ Чінґ-куо пекінські лідери пропонують навіть відбути переговори у тій справі і запрошуються з візитою на Тайван. Листа до президента Тайвану підписав в імені Крайового Народного Конґресу заступник голови цієї установи Ліао Ченґґі. У листі комуністичні лідери називають тайванського президента „братом" і покликаються на раніші розмови у тій справі.

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ЗАРЯДИЛА ПОЛЕГШІ у бльокаді Фальклядських островів, зменшуючи її до 150 миль віддалі. В цей спосіб Велика Британія відтяжила трохи свої санкції у відношенні до Арґентини. Господарські обмеження, як також ембарґо зброї, залишаються наразі незмінні.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІНДІЇ ІНДІРА ҐАДНІ заявила напередодні приїзду до ЗСА, що Індія не є у „совєтському таборі". Вона думає, що такі припущення американських політиків не є правдиві і що вона не є промотором зв'язку Індії із СССР. Ґанді приїжджає до ЗСА на дев'ятиденні відвідини, які розпічнуться розмовами із президентом Роналдом Реґеном. Вона надіється, що через зустрічі із американськими промисловими колами вдасться захопити їх до більших торговельних інвестицій в Індії.

ПАЛЕСТИНСЬКЕ ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО ПОДАЛО, що в останньому налеті ізраїльських літаків на позиції ПВО у західньому Бейруті згинуло 62 особи. Бомби були спрямовані на головну квартиру ПВО, але при тому впали вони також на спортову площу і на морське побережжя у західньому Бейруті, де живе цивільне населення.

У ЛОНДОНІ ЗАТІСНИЛИ СИЛЬНО СЕРЕДНИКИ безпеки у зв'язку з останніми бомбовими вибухами, які забили вісім англійських вояків та поранили понад 50 осіб. Зокрема посилено охорону королівської родини. Це також з приводу інциденту, в якому знайдено у спальні королеви чужу людину.

В АНҐОЛІ, ЯКА ВІД СЕМИ РОКІВ Є НЕЗАЛЕЖНОЮ державою, зростають щораз більше економічні проблеми. На вулицях видно постійно довгі черги перед крамницями із харчовими продуктами, а населення непевне, щодо стійкости своєї валюти торгує радше вимінними способами, як грішми. З того приводу процвітає там „чорний ринок", а рівночасно експорт кави, що є головним прибутковим продуктом Анґолі, зменшився із 14 відсотків у 1979 році до 8,5 в 1981 році.

В КАЇРІ ВИБУХЛА НЕЗУЖИТА РУЧНА ҐРАНАТА і вбила шістьох дітей та поранила 13 осіб. Ґранату найшов продавець морозива у мішку соли, що її вживав. Припускають, що вона походить із часів боїв між Єгиптом і Ізраїлем, які відбувалися в околиці копалень соли. Продавець показавши ґранату приятелям, викинув її за їхньою порадою через вікно на вулицю, де ґралися діти. Сила вибуху була така, що кинула одне із дітей на дах поблизького дому.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to: "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ніхто не хоче екстремістів

Президент Реґен у своїй останній зустрічі з журналістами ствердив, що „не знаходить слів похвали" для свого спеціяльного висланника Філіпа Габіба, який виявляє подивугідну терпеливість і вигадливість у своїх заходах, щоб не допустити до здобування Ізраїлем приступом центру важко озброєних круґло 8,000 членів Палестинської Визвольної Організації у західній півмільйоновій дільниці столиці Ливану Бейруті та щоб завести мир у Ливані, який від років кривавиться то у громадянській війні то від ізраїльсько-арабських зударів на ливанській території. Американський емеритований дипломат Філіп Габіб, арабського роду, який знає відносини на Близькому й Середньому Сході, як ніхто інший, довів уже до такого успіху, що пасивні до цього часу президент і прем'єр Ливану, тероризовані „миротворним" і нібито невтральним військом Сирії та одночасно революційною Палестинською Визвольною Організацією — оті ливанські лідери рішили визволитися від терору і сирійців і палестинців та одверто зажадали, щоби їхню, себто ливанську територію залишили всі чужі озброєні з'єднання: не тільки ізраїльські, але й сирійські і палестинські.

Круґло 60,000 ізраїльського війська, яке облягає Західній Бейрут, має безумовно можливість силою зайняти те місто і зліквідувати в ньому кількатисячні залишки „приватної армії" палестинців. Але це було б сполучене з кривавою лазнею, яка охопила б не тільки безпосередньо воюючі сторони, але й тисячі невинних цивільних чоловіків, жінок, дітей. Тому ізраїльський прем'єр Менахем Беґін проголосив правильно „Втікайте з Бейруту". Але легко сказати, трудно виконати: як може півмільйона мешканців міста втікати, — куди?! Легша розв'язка проблеми — вивести з міста оту „приватну армію" Палестинської Визвольної Організації. Габіб довів до того, що Ізраїль погоджується на такий „ісход" своїх запеклих ворогів, коби тільки вони склали зброю навіть не їм, ізраїльцям, а державній армії Ливану, і щоб котрась арабська держава погодилася взяти до себе отих кілька тисяч роззброєних палестинців. І ось настала дивна ситуація: ніхто з арабських країн не квапиться приймати до себе своїх земляків, які стали героями у завзятій боротьбі за право до „власної країни поселення", але у тій геройській борні вони перетворилися у професійних революціонерів-терористів, які можуть стати троянським конем для кожної країни, яка їх прийме. Правда, вони будуть тепер роззброєні, але ж ніхто не сумнівається, що їхній головний протектор Совєтський Союз знайде шляхи і способи, щоб їх знову зброїти.

Котра країна хоче мати державу в державі, котра держава хоче збагатитися на тисячі екстремістів, які напевне не будуть конструктивним, а деструктивним елементом, бо всупереч своїй найкращій волі не зможуть визбутися того нахилу до революційно-терористичних метод, якими накипіли протягом довгих років! Логічно думали, що коли Сирія сприяла Палестинській Визвольній Організації і перепускала через свою територію транспорти совєтської зброї та всякого виряду, призначеного для „приватної армії" палестинців у Ливані, то тепер, коли палестинці опинилися у скруті, вона, Сирія, прийме їх на свою територію. Нічого подібного — вона їх не хоче! Щобільше: найбільший ворог Ізраїля (й Америки) Лівія, яка плянувала навіть державну унію із Сирією на протиізраїльській ідеологічно-політичній базі, навіть Лівія не спішиться дати політичний азиль своїм расовим землякам із Палестинської Організації Визволення: лівійський диктатор Муаммар Каддафі дав „приятельську" пораду лідерові тієї революційної організації палестинців, Ясірові Арафатові: боротися проти ізраїльського наступу буквально до останнього вояка й до останнього набою та радше покінчити колективним самогубством, як капітулювати і йти в полон до Ізраїля!

„Благородна" порада, яка ще раз підкреслила етичну вартість режиму Муаммара Каддафі, який проголосив у Лівії радісне національне свято з приводу вбивства єгипетського президента Анвара Садата, який мав відвагу замиритися з Ізраїлем, щоб рятувати Єгипет від повної господарської руїни та від єдиної альтернативи — стати сателітом Совєтського Союзу. Наступник Анвара Садата, не гірший мусулманин від Муаммара Каддафі і аятолли Хомейні, заявив мудро, що кривава історія в Ливані не перешкодить процесові замирення Єгипту з Ізраїлем. Філіп Габіб намагається стати чудодієм: 1) щоб Ізраїль позбувся ідеї вирізання усіх членів Палестинської Визвольної Організації; 2) щоб Ізраїль, Сирія і рештки тієї „приватної армії" залишили Ливан і; 3) щоб лідер Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат визнав факт існування ізраїльської держави та приступив до загальної мирової конференції на Близькому Сході під протекторатом і за посередництвом Америки. Реґен має рацію, що треба чудодія, щоби виконати з успіхом таку дипломатичну ломиголовку, як її він, Реґен, доручив Філіпові Габібові. Але Габіб знайшов союзників у тих арабських діячів, які зрозуміли і признали, що терор — поганий шлях до політичної мети і що навіть дуже геройський екстремізм — небезпечний для нормального ходу державних справ.

Володимир Душник

В'ЄТНАМСЬКИЙ ЖУРНАЛІСТ ВИКРИВАЄ АМЕРИКАНСЬКОГО КОРЕСПОНДЕНТА

Хоча в'єтнамська війна вже поза нами, в Америці ще далі появляються різні книжки повістевого чи мемуаристичного характеру, в яких описується різні аспекти тієї війни.

Відомий в'єтнамець Буї Анг Туан, який пише дуже оригінальні і цікаві статті на міжнародні теми, в одній із його синдикованих статтей аналізує книжку Гаррісона Салсбирі, колишнього кореспондента „Ню Йорк Таймсу", що має назву „За лініями — Ганою", в якій згаданий кореспондент мав поробити багато фактичних помилок, чи прямо уживав пропаґандивного матеріялу В'єтконґу.

„Позичений" матеріял

Буї Туан пише, що відомий австралійський журналіст Деннис Ворнер, який знає докладно азійські проблеми, у зв'язку із своїм довголітнім перебуванням у В'єтнамі й інших азійських країнах, назвав книжку Салсбирі „пропаґандою", Норман Подгорец, редактор відомого журналу „Комментарі" і автор твору „Чому ми були у В'єтнамі", твердить, що книжка Салсбирі має дуже багато матеріялу „запозиченого з пропаґандивного памфлету, видрукованого в Ганої про т. зв. американські воєнні злочини".

Салсбирі покликається на „певних дипломатів у Ганої", що йому мали сказати буцімто ганойський уряд „трактує воєнних полонених (американців) дуже добре", хоч сотки американців, що були ув'язнені чи полонені в'єтнамськими комуністами, розповідають щось зовсім протилежне.

Не зважаючи на це, що найвищий буддистський монах загинув від тортур в комуністичному ув'язненні і що понад 10 буддистських монахинь спалили себе в протесті проти комуністичного переслідування, Салсбирі писав, що католики і буддисти „отримали дозвіл від комуністичного уряду щоб могти практикувати свої віроісповідання".

Пишучи про „Національний Визвольний Фронт (НВФ) у В'єтнамі, Салсбирі твердив, що він був переконаний, що характер фронту, а зокрема його відношення до Ганою, зовсім зле розуміли в ЗСА... Фронт не бере приказів ні від кого..."

Під час недавньої поїздки віцепрезидента Джорджа Буша до Пекіну, делеґація колишніх членів цього Національного визвольного фронту у В'єтнамі була теж в китайській столиці, прохаючи китайської допомоги у їхніх змаганнях у боротьбі „проти брехунів і піратів Ганою".

Про СССР

Салсбирі написав також кілька книжок про Совєтський Союз, як, наприклад, „Нова Росія", „Московський щоденник — кінець Сталіна", „До Москви і далі", „Росія на ходу", й інші, за що його нагороджено журналістичною нагородою Пуліцера.

Книжка Салсбирі „За лініями — Ганою", написана в 1967 році — в часі найбільш завзятих боїв і великих жертв американського воprojectцтва, була пропаґандивною підтримкою Північному Вєтнамові, про що тоді писали деякі консервативні американські часописи.

Між іншим, книжки Салсбирі про „Росію" — або зовсім іґнорують Україну або представляють її у проросійському світлі.

„Радянська Україна" проти проф. М. Чировського

У „Радянській Україні", органі ЦК — КПУ, Верховної Ради і Ради Міністрів Української ССР поміщено у вівторок, 13-го квітня ц. р., статтю Р. Симоненка, доктора історичних наук, одного із редакторів і авторів великої, у восьми томах і десяти книгах „Історії Української ССР", що стала появлятися у Києві від 1977 року. Стаття має наголовок „У кривому дзеркалі антикомунізму; проти спроб буржуазних ідеологів фальсифікувати історію Києва".

Основною думкою статті Р. Симоненка є запевнення читача про братерство трьох народів, російського, українського і білоруського, і їх походження з „однієї древнєруської народности", та їхнього спільного історичного минулого, яке їх оформило і веде їх до спільного будучого.

Р. Симоненко, йдучи по московсько-совєтській історіографічній напрямній покликується на Б. Грекова, щоб відкинути намагання закордонних істориків, заперечити ту, подиктовану політикою і комуністичною партією, ненаукову, але зфабриковану теорію про „одну древнєруську народність".

Він каже: „Прагнучи догодити імперіалістичним ворогам миру і дружби між народами, ті сили американської історіографії, які виступають за якнайшвидше використання запеклого націоналізму в ідеологічних підступах проти Союзу РСР, ставлять своїм завданням поширювати твердження, нібиˇукраїнці завжди були окремим народом і національною спільністю, що Київська Русь періоду дев'ятого-чотирнадцятого століть є початком української а не московсько-руської історії, що українська культура завжди була частиною західньої цивілізації в той час, як російська є східньою і протистояла Заходові".

І от автор статті продовжує: „Ці висновки належать одному з найбільших невігласів серед американських істориків, еміґрантському 'професорові' М. Чировському. Його 'концепцію' тепер підхопила строката зграя зарубіжних фальсифікаторів, серед яких і — 'респектабельні' представники буржуазної науки".

„Ідеологам імперіялізму до душі прагнення буржуазних фальсифікаторів", продовжує Р. Симоненко", спочатку 'відтіснити' росіян за межі 'цивілізованого світу', а потім приписати їм 'постійно агресивні', нібито ворожі іншим народам наміри. Виводячи росіян, з допомогою антиісторичних вигадок за межі давньоруської (київської) держави, націоналісти твердять про ворожість росіян і українців, заперечуючи їх спільне походження, історичні корені й інтереси".

Р. Симоненко влучно схопив історіографічний стрижень книжки Чировського. Він, однак, помиляється, коли не совєтську теорію „древнєруської народності" називає фальсифікацією, якою вона в дійсності є, а не правою уважає працю М. Чировського англійською мовою — „Ен Ітродакшен ту Юкреінієн Гисторі". Бож саме на підставі історичних джерел є зовсім правильно твердити, що українська нація є куди старшою, як московсько-російська; що ніякої „праруської" нації не було, і що шлях початків і розвитку української нації — куди інший від російської. Про це вже говорив і Антонович, і Грушевський, і багато інших істориків. Проте — це не до вподоби росіянам, які, колись ще за царів, заперечували окремішність „малоросів" взагалі, а тепер, за совєтсько-кремлівської ієрархії, признавши українців, створили нову, цілком не наукову теорію „древнєруського народу", з якого виросли три „братні „народності". Біда тільки, що совєтська влада саме отих своїх „братніх" винищує дотла.

Обсерватор

Александр Максудов

ПРО РОСІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛІЗМ І „ЗАХІДНІХ ІНОРОДЦІВ"

Для читачів які слідкують за дискусією, що розгорнулася в газеті „Н. Р. С." навколо питання, чи добре жилося в добрий старий час „інородцям" у Росії (стаття С. Левицького в числі з 25-го квітня), чи не лише добре, а просто чудово (Н. Нєфедов, 16-го травня), я хочу зробити кілька виписок з Енциклопедичного словника і навести цікавий документ, що характеризує відношення царського уряду до спроб національного спротиву русифікації.

I

Перше, що викликало різномову поміж С. Левицьким і Н. Нєфедовим, було питання: хто такі „інородці"? Чи включає цей термін тільки відсталі кочові племена чи народи Европейської частини країни — також? Звернімось до Енциклопедичного словника Ф. А. Брокгавза і І. А. Евфрона, виданого в Санкт Петербурзі в 1890-98 роках (покликаючись на це джерело, без особливих зауваг буду наводити далі числа томів словника римськими цифрами за цим виданням).

Словникова стаття „Лотиський язик" (лотиська мова): „Із всіх інородських областей Росії лотиські місцевості докладніше і краще від інших досліджені в лінґво-етнологічному і історико-географічному відношеннях" (т. XVII). Ми бачимо таким чином, що Латвія — одна з інородних областей. Стаття „Інородці" звучить так: „Інородці — ця назва в широкому змислі слова дається всім російським підданим не слов'янського племени. В більш вузькому, технічному змислі діюче законодавство під назвою Інородці підрозуміває деякі племена, в більшості монгольські, тюркські і фінські, які згідно з правами, маєтковим станом і по керівництву поставлені в особливе положення"... (т. XIII). Далі йде перерахування і опис груп інородців, серед яких останнє, 13-те, місце займають євреї (жиди).

Друге питаня: чи добре жилося східнім інородцям; чи це правда, що їх звільняли від податків, служби в армії, і що вони жили заможно. Удаймося до тієї ж статті Енциклопедичного словника: „Для інородців, які рахуються в повному підданстві Росії, державні податки замінено спеціяльними збірками: для сибірських кочових і мандрівних інородців — ясаком; для кочівників Закаспійської області, Туркестанського краю і степових областей, а також для калмиків Астраханської і Ставропільської губернії — кибиточним податком; киргизи внутрішньої орди обложені особливим податком від худоби. Воєнна повинність спочатку не розповсюджувалась на всіх цих інородців, але згодом, починаючи з другої половини 1880-их років, кликати почали, на підставі особливих положень, відбувати загальну воїнську повинність інородське населення Астраханської, Тобольської, Томської губерній, Акмолинської, Семипалатинської, Турґайської і Уральської областей, усіх губерній і областей Іркутського і Приамурського генерал-губернаторств, як також і самоїдів (ескімосів) Мезенського повіту... Вимирання інородців, принаймні сибірських і самоїдів, це факт, який не підпадає під сумнів..." (т. XIII).

Третє питання: чи свідчить стовідсоткова письменність-грамотність лотишів про відсутність русифікації і про те, що вона не загрожувала рідній мові?

В статті „Початкова народна освіта" того ж словника (т. XX) читаємо: „У всіх народних учбових закладах Прибалтійського краю викладання ведеться російською, естонською або лотиською мовами, крім останнього року навчання, коли викладання повинне відбуватися тільки російською мовою, — крім Закону Божого і співу; остання (російська мова) зобов'язує також у приходських учбових закладах, у другій клясі второкласних училищ і в городських учбових закладах...

Нагадаю читачам, що „второкласні" школи — це школи п'ятирічні, з того три роки — перша „кляса", і два роки — друга „кляса". Таким чином викладання рідною мовою дозволялося тільки три перші роки навчання, все дальше навчання було можливе лише за допомогою російської мови. Практично це саме законодавство діяло по всій країні, не поширюючись тільки на ті народи, яким вирішили взагалі заборонити вживання рідної мови, наприклад — українцям. Мені здається, що читачам буде цікаво познайомитися з одним із розпоряджень на цю тему:

„З метою покласти край небезпечній у державному відношенні діяльності українофілів, уважалося б відповідним надалі передати під розсуд (кому слід) наступні заходи:

а) по Міністерству внутрішніх справ

1. Не допускати ввозу в межі Імперії, без спеціяльного на те дозволу Головного Управління у справах друку, яких би то не було книжок, виданих закордоном на малоросійському наріччі (малоросійське наріччя — українська мова, прим. перекл.)

2. Заборонити в Імперії друкування на цьому ж наріччі яких би то не було оригінальних творів або перекладів, за виключенням історичних пам'яток, але з тим, щоб ці останні, якщо вони належать до усної народної словесности (як пісні, казки, примовки), були видані без відступлення від загальної російської ортографії (тобто, щоб вони не друкувалися так званою „кулішівкою").

Примітка: Цей захід був би не більше, як поширення Височайшого повеління від 3-го липня 1863 року, яким дозволялося було допускати до публікації на малоросійському наріччі тільки твори, які належали до красного письменства; пропуски ж книжок на цьому наріччі як духовного змісту, так і навчальних, і взагалі призначених для початкового читання, було повелено зупинити.

3. Заборонити рівнож всілякі на тому наріччі сценічні вистави, тексти до нот і привселюдні читання (як такі, як носять під цей час характер українофільських маніфестацій).

4. Підтримати видавану в Галичині, в напрямі ворожому до українофільського, газету „Слово", призначивши їй хоч невеличку, але постійну субсидію...

(Продовження буде)

У ВИСЛІДІ ДВОДЕННИХ РОЗМОВ ПРЕЗИДЕНТА Бразилії Х.Б.Фіґерейдо із прем'єром Канади П'єром Трудо видано спільну заяву, в якій засуджується будь-яку чужу інтервенцію в країнах Центральної Америки. Підкреслюють також, що соціяльні та економічні обставини у тих країнах поправляться лише тоді, коли устабілізується ситуація на політичному відтинку.

ВІСТІ ПРО ТЕ, ЩО УРОЖАЙ ЗБІЖЖЯ В АМЕРИЦІ і цього літа буде рекордовий — 2,1 більйона бушлів, — насправді, як це не парадоксально, зажурили американців, бо вони не знають куди подіти цей надмір золотого зерна. Єдина надія продати його в СССР, де четвертий рік є катастрофальний під оглядом урожаю зернових культур. Совєти з жадністю готові закупити надвишок і більше американського зерна. Це теж причина, чому президент Реґен, який вимагає від Европи стримання торгівлі з совєтами, хоче продавати зерно до СССР, бо інакше республіканців чекають виборчі „несподіванки" восени від протестів фармерів-виборців, що просто „тонуть" в обиллі урожаю вже багато років підряд.

Степан Хемич

ЧОМУ ЮВІЛЕЙНИЙ ДАР ФОНДОВІ КАТЕДР УКРАЇНОЗНАВСТВА?

(Слово, яке було виголошене в скороченій формі під час Гарвардського вечора, присвяченого 25-літтю ФКУ, що відбувся з ініціятиви Відділів УЛТПА і ТУІА метрополітального Ню Йорку та Українського Інституту Америки 12-го червня 1982 р. в приміщенні того ж Інституту.)

Сьогоднішня імпреза — це наслідок ідеї, яку піднесли учасники Третього Конґресу Союзу Українських Студентських Товариств Америки (СУСТА) 16-го червня 1957 року в Клівленді і оформили її у Фонд Катедр Українознавства (ФКУ). Ідея ця має свій початок в змаганнях українців на рідних землях за власний університет.

В процесі перетворення ідеї ФКУ в конкретний твір, що його популярно називаємо „українським Гарвардом", брало і бере активну участь багато (підкреслюю слово „багато") осіб як жертводавців і працівників в рамках організаційної мережі ФКУ.

Вклад праці рук і розуму всіх тих людей доброї волі і співтворців та втілителів в чин ідеї ФКУ вшановуємо в цьому ювілейному для нас році. Українська громада метрополітального Ню Йорку, репрезентована тут речниками нашого наукового, культурного, професійного і суспільного сектора прийшла щоб дати символічну нагороду сподвижникам справи ФКУ, тут присутнім і тим, які не могли тут з'явитися. Ця нагорода — почуття задоволення у людини, коли вона добилась чогось корисного і небуденного для свого суспільства, що досі вважалось неосяжним. Моїй дружині і мені припала шана приняти цю нагороду в їх збірному імені і передати її разом з подякою за віддану працю кожній і кожному з них.

У нашій діяльності глибоко закорінилася традиція пошани до жертводавця і трудівника на ниві ФКУ. Наші духовні опікуни часом правлять Богослуження в їх намірення і моляться разом з нами за спокій і вічну радість тих, які відійшли з цього світу. Продовжуючи цю традицію в нашому ювілейному році, хочемо не лише з пошаною і вдячністю згадати, але також, і в першу чергу, відзначити в тривалий спосіб заслуги наших покійних вже товаришів праці. На таке відзначення заслуговує перший керівник канцелярії ФКУ св. п. Юліян Тарнавський (1898-1969), який віддано і безкорисно трудився навіть після затяжної недуги і втрати ноги, будучи прикованим до інвалідського візка. Бог дозволив йому діждатись радісної хвилини встановлення першої катедри історії України в Гарвардському університеті 22-го січня 1968 року.

Син покійного Юліяна Богдан, неперевершений в системі ФКУ екзекутивний директор і містоголова, продовжує життєву настанову свого батька: віддано служити громаді і українській справі з притаманними їм обом захопленням і самопосвятою. У найбільш критичний час існування ФКУ вони вирішально причинились до перетворення ФКУ в дієспосібну організацію з пристосованою до наших життєвих обставин організаційною мережею. У них обох не існувало прірви між ґенераціями, їх шлях до мети і сама мета були ті самі. Дай Боже, щоб в українських родинах було багато послідовників цієї безприкладної посвяти для народної справи, яка була стимулом творчої праці Юліяна і Богдана Тарнавських.

Моя дружина і я приємно вражені пропозицією наших шанувальників назвати щойно створений фонд нашим спільним іменем. Одначе в дусі традиції ФКУ ми зрікаємось того відзначення в користь вельмизаслужених сподвижників ФКУ Юліяна і Богдана Тарнавських. Тим не менше ми підтримуємо встановлення цього Фонду і складаємо на ту ціль свій даток в сумі одної тисячі долярів. Взірцева діяльність на полі ФКУ батька і сина Тарнавських — нерозривна і таким нероздільним нехай буде наше відзначення за їхні заслуги.

Професор Омелян Пріцак часто порівнює український Гарвард до автомобіля, який купили жертводавці ФКУ і підкреслює, що це авто ми дуже рідко вживаємо з уваги на брак пального, популярно званого „бензиною". Під поняттям „авто" він розуміє варстат для наукової праці, який складається з трьох катедр (української історії, літератури і мовознавства для підготови молодих українознавчих кадрів) і з Українського Наукового Інституту Гарвардського університету (УНІГУ), завданням якого — забезпечити наукових співробітників УНІГУ україністичною бібліотекою веденою фахівцями, приміщенням, допоміжним технічним і адміністраційним персоналом та міжнародним україністичним журналом „Гарвардські українські студії", де публікуються висліди українознавчих дослідів.

Досі зібрано на український Гарвард капітал в сумі 3,700.000 долярів. Лише прибуток, себто відсотки з цього капіталу, можна зуживати на наукові потреби. Щойно створений фонд побудований на подібній основі. По заплаченні необхідних витрат в основному допоміжного характеру цих прибутків не стає на те, щоб заанґажувати потрібних спеціялістів, тобто не стає пального для нашого символічного авта.

Для порівняння треба сказати, що річний бюджет деяких українських парохій і організацій перевищує бюджет УНІГУ. Недостача відповідних засобів приневолила Головну Екзекутиву ФКУ проголосити окрему збірку фондів, потрібних для наукового опрацювання голодової трагедії України в 1932-33 роках. При значній грошовій дотації від УНСоюзу досі зібрано лише частину суми, потрібної для завершення голодового проєкту. Наведений приклад дає відповідь на питання, чому потрібно додаткових засобів для дальшої успішної праці УНІГУ.

Перед нами ряд важливих проєктів, які вимагають постійного наукового опрацювання. Наукова праця розрахована на роки, а часто навіть на десятиліття. Без тривкої матеріяльної бази така праця — нездійснима.

Тому з нагоди 25-ліття ФКУ закликаємо всіх людей доброї волі і прихильників ФКУ та українського Гарварду щедро жертвувати і поновленим спільним зусиллям розбудувати новостворений фонд до імпозантного семицифрового виміру. Якщо це станеться, проблема пального буде розв'язана. Буде досить „бензини" щоб заїхати гарвардським „автом" в нашу улюблену Україну, справді вільну і незалежну.

В наслідок перевантаження обов'язками директора Школи Українознавства в Бостоні, де саме в той день відбувалося закінчення шкільного року, Б. Тарнавський не міг взяти участи в Гарвардському вечорі в Ню Йорку. Тож про справи щойно створеного фонду була нагода говорити обширніше дещо в Бостоні коротко перед виїздом Б. Тарнавського на спеціяльний одномісячний курс до Риму. Висловлюючи подяку за пам'ять про його покійного батька і за увагу до його скромної особи, Б. Тарнавський не дав згоди назвати фонд його і його покійного батька іменем. Остаточний вибір назви для щойно створеного фонду передано до вирішення Головній Екзекутиві ФКУ, яка на своєму засіданні 17-го липня ц. р. цю справу

(Продовження на стор. 4)

Вчительська Конференція шкіл українознавства в Рочестері

Учасники 5-ої Конференції учителів шкіл українознавства

П'ята з черги Всеамериканська Учительська Конференція шкіл українознавства відбулася в суботу і неділю, 26-го і 27-го червня ц.р., в Назарет коледжі у Піттсфорді біля Рочестру, Н. И.

Напередодні Конференції, в п'ятницю, 25-го червня, відбувся З'їзд директорів і педагогічних дорадників.

Після реєстрації д-р Роман Дражньовський, голова Шкільної Ради, привітавши присутніх, відкрив З'їзд і представив порядок нарад в таких точках: 1) Праця Шкільної Ради: а) Підручниково - програмова Комісія; б) Видавнича ділянка - нові видання; в) Журнал „Рідна Школа"; г) „Мова про мову"; ґ) Кінцеві іспити і педагогічні дорадники; д) Зв'язки з тереном. 2) Інформації зі шкіл; 3) Пляни на майбутнє; 4) Різне.

Голова попросив до слова д-ра Євгена Федоренка, голову Програмово-підручникової Комісії. Д-р Є. Федоренко зупинився на видавничій ділянці, поінформував про хід праці та устійнені пляни на майбутнє, представивши, що видрукувані Шкільною Радою підручники набрали великої популярности, а також зазначив, що є пляни, але для цього потрібні люди до праці, а найголовніше, потрібні фінанси, ціни подвоїлися. Якщо хочемо усучаснити наші підручники, мусимо на місцях шукати фундаторів для їх видання, без яких наші школи не можуть існувати.

Прелеґент зазначив, що журнал „Рідна Школа" виходить три рази на рік, це єдиний педагогічний журнал на всю Америку, але знов бракує фондів і людей, які б дописували.

Сторінка „Мова про мову", яка появляється в щоденнику „Свобода", є похвальна належиться щира подяка проф. Марії Овчаренко та інж. Анатолієві Вовкові за їх велику посвяту та фахове ведення цієї сторінки.

Далі слідувало слово заступниці голови Шкільної Ради, дир. Стефанії Квасовської, про хід праці Канцелярії Шкільної Ради, яка є впорядкована, і кожний член Управи виконує доручену йому ділянку. Вона закликала до більшої співпраці директорів шкіл, педагогічних дорадників та учителів.

Скарбник Шкільної Ради Христина Ференцевич представила стан фінансів Шкільної Ради, зазначивши, що фінанси щоденно зменшуються, бо Шкільна Рада має видатки, а немає прибутків. Скарбник звернувся до шкіл - боржників, щоб старалися в якнайскорішому часі вирівняти свої задовження.

Голова Шкільної Ради д-р Роман Дражньовський зупинився на таких точках: кінцеві іспити, педагогічні дорадники, зв'язки з тереном та пляни на майбутнє. Голова особливо підкреслив виховну точку, зазначивши, що школа має обов'язок не тільки дати знання, але й виховати, а для цього треба співпрацювати з нашими молодечими організаціями–Пластом, СУМ-ом. ОДУМ-ом; в школі мають бути гуртки, треба робити імпрези, запроваджувати ручні роботи, як у Чикаґо школа займається керамічними виробами, інші школи мають спів, танці, вишивки, з чого діти пізнають взори, нашу давнину, при співі навчаються української мови, а взагалі — все є корисне, якщо воно має українську тематику.

Закінчуючи своє слово, голова ще раз звернувся до директорів, педагогічних дорадників, учителів, щоб наладнати зв'язок для співпраці, бо без зв'язку ми децентралізуємося, що неґативно відбивається на наших успіхах.

Потім голова відкрив дискусію, в якій взяли участь присутні директори — мґр Богдан Ясінський, д-р Грималяк, М. Кіцюк, Оленка Прийма, інж. О. Пришляк, проф. П. Андрієнко Данчук, Стефанія Квасовська; педагогічні дорадники — д-р Іван Куйдич, д-р Олександер Лужницький, Ніля Стецьків, д-р Євген Федоренко, д-р Богдан Корчмарик, мґр Павло Маляр і Надя Зінькевич.

Д-р Є. Федоренко склав подяку педагогічному дорадникові мґрові П. Маляреві за прислану цінну статтю до „Рідної Школи" та його завваги, як педагогічного дорадника.

У жвавій дискусії і виміні думок вирішено підсилити співпрацю директорів, педагогічних дорадників і вчителів з молодечими організаціями, батьківськими комітетами для виконання наших спільних виховних цілей.

Крайова Всеамериканська Вчительська Конференція розпочалася спільною сесією у суботу, 26-го червня, о год. 9-ій ранку, яку відкрив голова Шкільної Ради д-р Роман Дражньовський. Він привітав присутніх і попросив до дальшого ведення д-ра Євгена Федоренка.

Д-р Є. Федоренко представив зміни в програмі, попросив доповідачів спільної сесії зайняти місця в президії. Протоколувала проф. Павлина Андрієнко-Данчук, секретар Шкільної Ради.

Д-р Є. Федоренко відчитав письмовий привіт від Української Учительської Громади з Чикаґо з підписом голови Юлії Назаревич і секретаря Леонтини Зарицької. Усно привітав Вчительську Конференцію мґр Іван Кобаса від КВОРИ.

Першим доповідачем був мґр Павло Маляр, який представивши тему „Методичні зауваження до навчального процесу в молодших клясах", звернув увагу на графіку українського письма, читання, писання в молодших клясах, що є дуже важливим і на що вчителі мають звернути особливу увагу.

Проф. Іван Близнак у своїй темі „Учитель, учні й шкільна програма" вивів релігійний, національний і суспільний аспект ведення лекції, визначивши три категорії вчителів та підкреслив особливе значення актуалізації викладового матеріялу.

Після доповідей вив'язалась дискусія, в якій взяли участь: Б. Ясінський, М. Кіцюк, Н. Стецьків, П. Андрієнко-Данчук, М. Дупляк. Рішено усталити і видати графічну привильність українських букв.

В годині 11-ій розпочалися семінарі по клясах і предметах. Працювали окремо такі сесії: Дошкілля, 1-ша до 4-ої кляси, керувала цією сесією учителька Леся Ґой, взяли участь учителі: Анна Свіца, Олександра Мудра, дир. Оленка Прийма, англомовна кляса - Тамара Денисенко. Доповіді були цікаві, ілюстровані малюнками та наочними приладдями. У виміні думок вирішили звернутися до Шкільної Ради з такими побажаннями: 1) Щоб учительки школи Українознавства в Чикаґо (1-ої, 2-ої, 3-ої, 4-ої кляси) зібрали свої матеріяли і передали до Ш Ради для видання і росілання матеріялів по всіх школах Америки. 2) Переглянули „Буквар" І. Козловського, рекомендують Ш Раді видати, буде корисний, лише треба рішити з писанням літери „к". 3) У журналі „Рідна Школа" поміщувати більше матеріялів з усіх 33-ох українознавства Америки. 4) На наступну конференцію проситься, щоб були присутні всі директори шкіл і голови батьківських комітетів. 5) Старатися по всіх школах створити англомовні кляси, якщо вимагає потреба.

Сесію „Українська мова і література" провадила проф. Павлина Андрієнко-Данчук, взяли участь такі прелеґенти: учитель Д. Грушецький — „Частини мови у вищих клясах" (відчитала директор школи Оленка Прийма) Чикаґо; проф. П. Андрієнко-Данчук — „Синтаксичний розбір речення у 12-ій клясі, другорядні члени речення - додаток"; учителька Ірина Дибко-Филипчак — „Характеристика дійових осіб з „Оргії" Лесі Українки"; учителька Люба Крупа — „Повторення літератури в останній клясі - „Літературні напрямки"; д-р Євген Федоренко — „Початки модернізму в українській літературі"; дир. Марія Кіцюк — „Як розвивати мовлення, читання і писання".

У дуже корисних і цікавих дискусіях, винесено такі побажання: 1) Рекомендувати через Шкільну Раду добрі, випробувані лектури. 2) Усистематизувати позаклясне читання літературних творів, особливо українських клясиків. 3) Мати одну сторінку у журналі „Рідна Школа" під заголовком „Обмін досвідом". 4) Під увагу вчителя: не вияснювати в клясі англійською мовою, вишукувати українські слова і звороти. 5) Старатися виробити в учнів поправне читання, писання, мовлення, починаючи від наймолодших кляс до найстарших.

Сесією Історія, Культура й Географія керував д-р Іван Куйдич, прелеґентами були: д-р Роман Дражньовський — „Примінення карти під час лекції (ілюстрована діяпозитивами); д-р Іван Куйдич — Методичне переведення лекції в старших клясах"; д-р Богдан Корчмарик — „Коли і ким була заснована Київська Русь" (старші кляси); з культури мала цінну доповідь інж. Людмила Демиденко на тему „Архітектура барокко".

У виміні думок присутні висловили побажання, щоб звернутися до д-ра Дражньовського видати через Шкільну Раду ці дуже рідкісні мапи, росіслати до шкіл українознавства, а також просити інж. Л. Демиденко переслати копії цінних ілюстрацій з предмету культури до банку Шкільної Ради.

Сесії семінарів закінчилися в годині 6-ій вечора, а в 7:30 розпочався бенкет, в якому взяли участь дирекція школи, учителі й матуристи місцевої рочестерської школи українознавства, директором якої є невтомний інж. Лещишин. На Бенкеті сердечним щирим словом привітав дир. Лещишин всіх присутніх, особливу увагу і своє слово спрямував до нашої дорогої молоді, до випускників рочестерської школи українознавства, побажав їм всього добра і щоб вони ніколи не забували, чиї вони діти і для кого мають працювати в майбутньому.

Директор попросив голову Шкільної Ради д-ра Р. Дражньовського вручити матуристам їх заслужені дипломи; вчителька керівник їхньої кляси, нагороджувала дарунком „Історією України", а директор вручав чеки від УНСоюзу. Після вечері, відпіванням „Многая Літа" всі делегати Конференції повернулися до „Алюмні Рум", щоб взяти участь в обговоренні денників, клясифікаторів та учнівських свідоцтв, головою цієї Комісії є інж. Олександер Пришляк.

Після довгої дискусії і вимін думок виготовлені проєкти були затверджені, що мають бути надруковані перед початком нового шкільного року.

У неділю відбулася спільна сесія, яку відкрив голова Шкільної Ради, д-р Р. Дражньовський, а провадив сесією д-р Є. Федоренко і попросив до звіту голів окремих семінарів, які подали короткі відомості про хід програми кожного семінара: Леся Ґой — семінар молодших кляс, П. Андрієнко-Данчук — семінар мови і літератури; з історії географії й культури — д-р Іван Куйдич був відсутній, подав д-р Р. Дражньовський.

Д-р Є. Федоренко попросив до слова голову Комісії свідоцтв інж. О. Пришляка, який повідомив, що всі проєкти є затверджені і передаються до Шкільної Ради та мають бути надруковані перед початком нового шкільного 1982-83 року.

Закінчуючи Учительську Конференцію, голова ШРади у своєму заключному слові зазначив, що Конференція і З'їзд директорів і педагогічних дорадників мали свої успіхи, бо ми обмінялися своїм досвідом, думками, висловили свої побажання, виявили нові напрямні у нашій виховно-навчальній системі і з духовим підсиленням будемо приготовлятися до нових плянів і успіхів.

Голова склав щиру подяку д-рові Романові Трачеві за всі технічні полагодження та приготування до Конференції, подякував учням, учителям і директорові інж. Лещишинові за допомогу й активну участь в Конференції, а також склав щиру подяку всім присутнім директорам, педагогічним дорадникам, учителям, прелеґентам, керівникам семінарів, що своєю участю спричинилися до успіху Конференції, щира подяка д-рові Є. Федоренкові за ведення спільних сесій.

Голова побажав усім присутнім здорових вакацій та успішного приготування до нового 1982-83 шкільного року.

П. Андрієнко-Данчук

Збори Товариства Плекання Рідної Мови

Оттава, Онт. (О-Во). — Передбачені статутом трирічні Загальні збори Товариства Плекання Рідної Мови (ТПРМ) відбулися тут 2-го липня в приміщенні Оттавського університету.

Із звітів уступаючої Управи Товариства присутні довідалися про трирічну працю: видруковано три річники журналу „Слово на сторожі", кінцеві частини ентимологічного словника й інші друки; переведено акцію у справі неправильної „Мапи мов світу" з 1981 року; ТПРМ увійшло в асоціяцію з УММАН і Канадською федерацією громадянства в Оттаві.

Після уділення абсолюторії уступаючій Управі прийнято одноголосно листу Номінаційної комісії під головуванням д-ра Галини Семенюк і обрано на трирічну каденцію таку нову Управу: проф. Ярослав Рудницький - голова; Юрій Бучинський з Вінніпеґу і Юрій Терлецький з Торонто - заступники голови; Ольга Войценко з Оттави - секретар-скарбник; д-р Г. Семенюк, Ярослав Пінчук та д-р Т. Онуферко - члени Управи.

В ближчому часі вирішено видати 20-те число „Слова на сторожі"; передати матеріяли за перше 15-ліття до Державного архіву в Оттаві та поширювати далі ідею зберігання й плекання української мови в діяспорі участю у різних зібраннях, виданнями та публічними виступами.

Успіхи цьогорічної „Міс Союзівки"

Ліда Фещенко-Чопівська

Ліда Фещенко-Чопівська, цьогорічна „Міс Союзівка" закінчила високу освіту на весні ц.р. в університеті Стенфорд у Поло Алто, Каліфорнія, одержавши ступінь бакалавра мистецтва у ділянці комунікації зі спеціялізацією у фільмі і телевізії.

На ґрадуаційних церемоніях головним промовцем була Сандра О'Коннор, суддя Верховного суду ЗСА, яка, до речі, закінчила правничі студії у Стенфордському університеті.

Ліда закінчила університет із відзначенням і була вибрана до почесних товариств Фі Бета Каппа в її четвертому році навчання, Фі Ета Сіґма в другому, до Альфа Лямда Дельта — у першому році.

В 1981 році Ліда була укоронована „Міс Сан Франсіско" і виконує почесні функції у всіх важливих подіях цього міста.

Минулого року Ліда була вибрана одною із кількох студентів, які працювали для телевізійної станції Сі-Бі-Ес у Сан Франсіско.

Під час тижня вона працювала репортером новин для телебачення, а в суботи і неділі проголошувала новини на вечірній телевізійній програмі.

Ліда — заавансований нурок („скуба дайвер") і в останніх місяцях брала участь в підводних експедиціях з Морською біологічною програмою Стенфордського університету.

Перед навчанням у Стенфорді, Ліда навчалася у Нортвестерн університеті в Еванстоні, Ілл., де вона була „чірлідером" на протязі двох років. Із університетською дружиною вона їздила до університетів т. зв. Великої Десятки.

Фотографія Ліди була на обкладинці журналу „Чикаґо Спорт Сін" як також була „ковер ґірл" для університетської спортової програмки. У Стенфордському університеті Ліда брала активну участь у спортовому житті і її знімок поміщено у „Стенфорд Спортс Нюслеттер".

Ліда — активна суспільна працівниця в українському і американському житті. Вона належала до Української Студентської Громади в Нортвестерн університеті, а потім була співорганізатором Студентської Громади у Стенфорді. Вона була активною також в Управі американського студентського товариства Каппа Альфа Тета.

Ліда заавансована у вправах з батоном, вона здобула 390 трофеїв, а з них найбільший і найголовніший — крайовий чемпіонат. Вона багато разів була вирізнена і діставала нагороди в конкурсах краси і таланту. В 1977 році вона була вибрана „Кралею Української Преси" у Філядельфії, Па.

Лідині улюблені заняття — гра на фортепіяні та подорожування. Тепер вона продовжує свої студії і вже почала працювати над маґістерським дипломом в Інституті Гувера — у Стенфордському університеті.

Ліда-донька д-ра Юрія і Софії Фещенко-Чопівських з Зіону, Ілл. По стороні батька вона є внучкою проф. Івана Фещенко-Чопівського, який за часів української держави був членом Центральної Ради, міністром народного господарства та заступником прем'єра міністрів, а на поселеннях — професором Гірничої Академії в Кракові.

По матері вона є внучкою Константина Клепачівського, який за української дежави був директором державного банку України.

Пам'яті Володимира Дідика

(У першу річницю смерти)

Св.п. В. Дідик

У суботу, 3-го липня ц.р., на посілості Володимира і Барбари Борискевич-Бойд в Оріон Лейк, Мишиґен, зібралися на давніше заповіджену зустріч члени Управи Окружного Комітету УНС в Дітройті з дружинами та найближчими приятелями.

Відкриваючи зустріч, голова Окружного Комітету Роман Татарський привітав біля трьох десятків зібраних, а між ними голову Метрополітального Відділу УККА Зеновна Васильkевича з дружиною Мартою та проф. Стефана Віхара, колишнього містоголову, а тепер почесного члена Українського Братського Союзу з дружиною Надею.

В дальшому слові він сказав, що сьогодні зустріч припадає якраз у першу річницю смерти св.п. Володимира Дідика і його пам'яті буде присвячена перша частина. Згадуючи „не злим тихим словом Спочилого, підкреслив значення його для УНСоюзу і громади та болючу втрату, що досі відчувається. Св.п. В. Дідик, уродженець Чортківської землі на південному Поділлі, молодим юнаком прибув до ЗСА у 1923 році. Національно свідомий молодик гірко пережив трагізм втраченої держави, відразу включився у суспільно-громадську роботу. Найбільше своїх зусиль та часу присвячував він УНСоюзові.

У 1937 році вибрано його головним радним; на цьому пості він працював повних 25 років. На протязі того чвертьстоліття св.п. В. Дидик був душею та мотором союзової громади в Дітройті та Південному Онтаріо. За його ініціятивою та творчою працею постали нові відділи УНС у Мишиґені та сусідніх містах Канади. До тих відділів він приєднав сотні нових членів. Стимулював роботу секретарів та, будучи головою Окружного Комітету УНС в Дітройті, втішався успіхами його праці. Крім звання почесного члена Екзекутиви УНС, він був також почесним головою Окружного Комітету УНС до кінця свого трудолюбивого життя. Як суспільно-громадський діяч св.п. В. Дідик проявив себе майже в кожній його ділянці, включувався в усі корисні громадські акції та почини.

Вже повний рік відчувається відсутність його між нами. Мабуть, ще довго гоїтиметься та рана. А вміжчасі в лютому ц.р. відійшов у вічність близький співробітник покійного В. Дідика, секретар 94-го Відділу УНС Матвій Борискевич, батько екзекутивного голови Окружного Комітету Володимира, на посілості якого відбувалася ця зустріч.

Наслідуймо їх добрі приклади, залишені для нас. Зберігаймо їх світлу пам'ять поміж нами, а їхню смерть вшануймо хвилиною мовчанки, закінчив своє слово промовець.

Другу частину добре опрацьованого слова голова Р. Татарський присвятив біжучім справам УНСоюзу. Вакаційний час Управа Окружного Комітету використає на розплянування та підготову осінньої організаційної кампанії приєднування нових членів до УНС. На початку осени відбудуться організаційні наради нашої Округи, мабуть, з розваговою частиною, як початок організаційних акцій. Є вигляди, що Округа спільними зусиллями всіх секретарів відділів виконає намічену квоту, приєднуючи 210 нових членів.

В нашій Окрузі є чимало союзових діячів, які з повною посвятою працюють для УНС. Є також такі, що в минулому двигали тягар союзової роботи на своїх плечах. Між ними є один із найближчих співробітників св.п. В. Дідика, Павло Дуда, мешканець Віндзору в Канаді. Цілих 9 років був головним радним, а повних 23 роки — головним предсідником УНС на Південне Онтаріо. П. Дуда належав до відомої трійки В. Гірняк, В. Дідик, П. Дуда. Відділи в кількох громадах Онтаріо та сотні членів у них — це праця П. Дуди. Вшановуючи його труд у минулому та, не зважаючи на 85 років віку, теперішню його активність, наділюємо його почесним членом Округи УНС, а крім того, Управа поробить відповідні заходи, щоб Головна Екзекутива УНС надала йому почесне членство. Пропозиції голови учасники прийняли довгими оплесками.

Потім з коротким словом виступив Василь Папіж. Він переказав привіт учасникам зустрічі від Головного Уряду УНС, що його в розмові передала пані Уляна Дячук, головний касир. Згодом сказав, що він надалі вдержує близькі відносини з родиною св.п. В.Дідика. З нагоди річниці смерти його дружина Анастазія зложила 100 дол. на суспільно-громадські потреби. З того по 25 дол. на СКВУ, пресовий фонд „Свободи", Патріярший Фонд і Метрополітальний Відділ УККА, якого покійник В. Дідик був першим головою в червні 1941 року.

Запрошений до слова Зенон Василькевич, голова Метрополітального Відділу УККА, привітав учасників від громадської централі, вказав на довголітню співпрацю обидвох установ — Метрополітального Відділу УККА і Окружного Комітету УНС. Вона була корисною для нашої громади в минулому, важливою тепер і, безсумніву буде успішною у майбутньому.

Колишній містоголова, а тепер почесний член Головної Екзекутиви Українського Братського Союзу, проф. Стефан Віхар, у своєму слові поділився з учасниками позитивними вислідами закінченої Конвенції УБС, яка схвалила продовжувати дії у напрямі злуки обидвох Союзів в одну велику союзову родину. Він висловив побажання співпраці обидвох Округ на нашому терені, щоб наступна імпреза була спільною Українського Братського та Народного Союзу.

Друга частина зустрічі мала розваговий характер. Чисте повітря, добрі харчі, приготовані дружинами союзівців Округи, дружньо-товариська атмосфера загострювала апетити та підносила настрій учасників.

У спільній ґутірці обговорювано різні громадські справи, переплітаючи їх дотепами. Учасники були вдоволені зустріччю, апелювали до Управи, щоб влаштовувала їх частіше, бо вони зближують людей, витворюють дружню атмосферу, що є дуже корисним у громадській праці.

Під вечір учасники нерадо покидали гостинний дім Борискевичів. Закінчуючи зустріч, голова Роман Татарський щиро подякував гостинним господарям за таку добросердечність. Це не перша такого роду зустріч на цій милій посілості, на жаль, мабуть, остання, бо В. і Б. Борискевичі переселюються незабаром на соняшну Флориду, на вповні заслужений відпочинок, тому подібні зустрічі будуть відбуватися на Флориді в місяці лютому-березні, куди більшість присутніх виїжджає кожного року. Подякою всім, хто причинився трудом чи іншим до тієї зустрічі, а відтак грімким многоліттєм для господарів закінчено цю милу зустріч.

Б.П.

Відзначення Тижня Поневолених Націй у Сан Франсіско

Цього року відзначення Тижня Поневолених Націй відбулися в неділю, 18-го липня. Понад 40 автомобілів, прикрашених національними прапорами та транспарантами, вирушило від свого збірного пункту під Будинок міжнародної торгівлі в пристані та поїхали головними вулицями міста аж до совєтського консуляту. Там вони відбули одногодинову демонстрацію, циркулюючи на другому боці вулиці від будинку. Там вже були демонстранти інших організацій.

Опісля моторкада попрямувала до Голден Гейт Парку, де на парковій естраді відбулася культурну частина—концерт із виступами етнічних груп. Їм пригравала міська духова оркестра (до речі, в наступному році ця оркестра відзначатиме сто років свого існування).

Дві мистецькі групи, що звичайно виступають в цих концертах, чеська та хорватська, не взяли участи з різних причин: чехи мали свій сокільський світовий з'їзд у Відні, а хорватська група відбувала турне по Канаді.

Зате виступили мадярська, польська, лотишська та українська групи. Крім того, Маруся Черепенко проспівала в супроводі акордеону дві українські пісні. Звичайно, дириґент міської естрадної оркестри добирає програму в той спосіб, що оркестра грає музику тих груп, що не могли взяти участь у програмі своїми ансамблями. Цим разом відвідувачі мали нагоду почути естонську та чеську сюїти.

Тому що була гарна погода, було багато відвідувачів у великому парку і яких 2000 осіб зайняли місця перед сценою. Отець Христофер Гайтс, мадяр, відказав молитву, підкреслюючи віру і надію, що тиранія на Сході Европи промине та повернеться воля і свобода. Святочне слово виголосив поляк Андржей Гузовскі, який вказав на ґлобальні обшири ідеологічного конфлікту, зупіняючись ширше на останніх подіях в Польщі. Кожного року запрошують такого промовця на програму, що країна його походження в даний час є у центрі уваги, або заслуговує на окреме вирізнення. Сілвія Прузінскіс, лотишка, вив'язалась вміло як конферансьє.

Багато праці до зорганізування моторкади вклав естонець Удо Вейдеман. Мистецьку частину приготовила М. Черепенко, яка є одночасно і секретаркою КПН. Також й інші члени комітету працювали дружньо впродовж року і були нагороджені успіхом імпрези.

ТМЛ

На Союзівці з успіхом пройшов тенісовий табір

Тенісовий табір на Союзівці. Цього дня таборовиків відвідав головний предсідник д-р І.Флис в товаристві В.Кваса і Ю.Прокопця.

Союзівка.— Цьогорічний тенісовий табір на цій оселі УНСоюзу, в числі 41 хлопців і дівчат у віці від 11 до 17 років, пройшов з успіхом і закінчився груповими турнірами.

Табір, який відбувся від 20-го до 30-го липня, втішався гарною погодою, що уможливило юним тенісистам вправляти кожного дня до вечора. Крім лекцій та навчання тактики, поведінки, турнірної стратеґії тощо, таборовики вправляли кожного дня біги та руханку для фізичної заправи.

Табором провадили Юрій Савчак і Зенон Снилик при помочі Арети і Романа Ракочих. Молодшими асистентами були Оленка Матківська і Адріян Кутко.

У четвер, 24-го червня, табір відвідав головний предсідник УНСоюзу д-р Іван Флис в товаристві управителів оселі Володимира Кваса і Юрія Прокопця. Всі вони вітали таборовиків і бажали їм гарного і корисного перебування на оселі.

В групових змаганнях переможцями вийшли Петро Телюк з Балтимору, Люіс Лльоза з Ню Йорку і Ніна Марк з Форест Гілл, Мд. Нагороди найкращих таборовиків отримали: Ксеня Кизик з Ню Гейвен, Лесь Кальман з Трентону, Василь Стит з Балтимору і сестри-двійнячки Ніна і Андрея Марк. Роздача нагород відбулась у вівторок, 29-го червня, напередодні закінчення табору, під час бенкету, після якого таборовики поставили свою мистецьку програму.

Чому ювілейний...

(*Продовження зі стор. 2*)

полагодила. Цитую відповідні місця з протоколу:

„На початку засідання вшановано пам'ять членів керівних, дорадчих і місцевих органів ФКУ, які відійшли у вічність за останніх 25 років: д-ра Зенона Винницького, Володимира Гайдука, Дмитра Галичина, проф. д-ра Олександра Грановського, д-ра Михайла Данилюка, мґра Василя Жовніра, Михайла Іваницького, проф. д-ра Володимира Калину, Олександра Курила, д-ра Антона Процькова, Сильвестра Процькова, проф. д-ра Константина Савчука, д-ра Олександра Саноцького, проф. д-ра Смаль Стоцького, Тадея Тарнавського, Юліяна Тарнавського, проф. д-ра Василя Шимоняка і Миколу Яремка.

„Проказано молитву за вічну радість і спокій душ визначних меценатів сл. п. Яреми Курдидика і сл. п. Івана Луцика, які померли в червні 1982 року.

„Висловлено подяку Отцям Душпастирям і Духовним опікунам ФКУ за поминальні богослуження по спочилих членах ФКУ і за молитви в намірені всього членства ФКУ.

„Рішено назвати новостворений фонд з нагоди 25-ліття ФКУ Ювілейним Даром ФКУ (англомовний відповідник: U.S.F. (Ukrainian Studies Fund) Anniversary Endowment). Ця назва всеохоплююча і віддзеркалює вклад праці і засобів усіх доброчинців ФКУ. Ювілейний дар — це конкретний вислів признання за їх працю.

„Висловлено подяку жертводавцям, які прислали свій Ювілейний Дар ФКУ (див. списки ч. 1 і ч. 2 в „Свободі" з 23-го червня і 2-го липня 1982 р.)

„Рішено звернутися до українського громадянства за пожертвами на Ювілейний Дар ФКУ, з якого лише відсотки зуживатиметься на необхідні потреби УНІГУ (Українського Наукового Інституту Гарвардського університету) з проханням висилати чеки і грошові перекази з приміткою „Ювілейний Дар ФКУ" на таку адресу: Ukrainian Studies Fund 1581-83 Massachusetts Avenue, Cambridge, Mass., 02138".

ПОМЕРЛА ТЕОФІЛІЯ З ДЕМЧИШИНІВ ПЕЛЕХ

Поттставн, Па. — У неділю, 25-го липня 1982 року, тут померла після важкої недуги на 80-му році життя бл.п. Теофілія з Демчишинів Пелех, вдова п св.п. о. Василеві, колишня директорка школи в Бужку повіт Золочів і активна громадська діячка.

Парастас буде відправлений у вівторок, 27-го липня о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевича, при 109 Схід Тейбор ровд у Філядельфії. Похорон у середу, 28-го липня, о год. 9-ій рано, до церкви Царя Христа при Каюґа вулиці, а потім на цвинтар у Факс Чейсі. У жалобі залишилися донька Неоніля з чоловіком о. Володимиром, внуки та дальша родина в Україні, Німеччині і ЗСА.